

Розробники:

Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

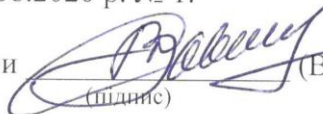
Викладачі:

Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

Протокол від 31.08.2020 р. № 1.

Завідувач кафедри _____ (В.М. Савченко.)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 227.00.02 «Фізична терапія, ерготерапія».

_____.2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми _____ (М.Ф. Хорошуха)

(підпис)

Робочу програму перевірено *

_____.2020 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)

(підпис)

Пролонговано :

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5 / 150	
Курс	3	
Семестр	5,6	
Кількість модулів	4	
Обсяг кредитів	150	
Обсяг годин, в тому числі:	150	
Аудиторні	70	
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	70	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надати теоретичні та практичні знання про основні закономірності дії лікарських засобів на організм людини та застосування лікарських засобів про основних хворобах.

Завдання дисципліни:

1. ЗК 11. Сформувані здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
2. ЗК 12. Сформувані здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. СК 05. Сформувані здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
4. СК 11. Сформувані здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
5. Висвітлити процеси, що відбуваються з хімічною речовиною в організмі людини та яким чином вона впливає на основні фізіологічні та патофізіологічні явища, що відбуваються в організмі хворого.
6. Надати уяву про основні групи лікарських препаратів, діючих речовин лікарських рослин та біологічно активних харчових добавок, їх дію на організм людини. Описати основні ефекти, що відбуваються в організмі людини під впливом лікарських препаратів, лікарських рослин та біологічно активних харчових добавок.

7. Висвітлити, яким чином поєднується дія лікарської терапії та засобів фізичної терапії, в яких випадках ця взаємодія призводить до бажаних чи небажаних сумарних ефектів.

3. Результати навчання за дисципліною

1. ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії з урахуванням застосування лікарських препаратів, лікарських рослин і біологічно активних харчових добавок.

2. ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності з урахуванням застосування лікарських препаратів, лікарських рослин і біологічно активних харчових добавок.

3. ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

4. Знати про процеси, що відбуваються з хімічною речовиною в організмі людини та яким чином вона впливає на основні фізіологічні та патофізіологічні явища, що відбуваються в організмі хворого.

5. Знати про основні групи лікарських препаратів, діючих речовин лікарських рослин та біологічно активних харчових добавок, їх дію на організм людини.

6. Знати про особливості поєднаної та комбінованої дії лікарської терапії та засобів фізичної терапії. Вміти застосовувати доступні лікарські засоби при фізичній терапії.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Загальна фармакологія. Фармакодинаміка. Фармакокінетика							
Тема 1. Фармакологія та її поняття. Лікарська безпека. Система фармакологічного нагляду в Україні.	2	2					2
Тема 2. Лікарська речовина. Взаємодія організму й лікарської речовини.	6	2					2

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 3. Фармакокінетика. Складові фармакокінетичного процесу.	6	2					2
Тема 4. Фармакодинаміка та її головні поняття.	6	2					2
Тема 5. Лікарські засоби. Класифікація. Шляхи отримання лікарських засобів.	6	2					2
Тема 6. Випробування нових лікарських препаратів	6	2					2
Тема 7. Загальні підходи до терапії. Особливості лікування з застосуванням лікарських засобів.	4	2					2
Модульний контроль	2						
Разом	30	14					14
Змістовий модуль 2. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 1.							
Тема 8. Класифікація засобів, що впливають на функцію нервової системи. Засоби, що впливають на функцію центральної нервової системи.	2			2			
Тема 9. Засоби, що впливають на аферентну ланку периферичної нервової системи.	6			2			4
Тема 10. Засоби, що впливають на еферентну ланку периферичної нервової системи (вегетативну нервову систему).	8			4			4
Тема 11. Психотропні засоби.	4			2			2
Тема 12. Лікарські засоби, що впливають на функції органів кровообігу.	8			4			4
Модульний контроль	2						
Разом	30			14			14
Змістовий модуль 3. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 2.							
Тема 13. Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання.	4			2			2
Тема 14. Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення.	6			4			2

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 15. Лікарські засоби, що впливають на функції нирок та сечовивідних шляхів.	4			2			2
Тема 16. Препарати гормонів, їх синтетичних аналогів та антагоністів.	6			4			2
Тема 17. Лікарські засоби, що впливають на систему крові.	4			2			2
Тема 18. Анальгетичні, протизапальні та протиалергійні засоби.	4			2			2
Тема 19. Вітамінні, мінеральні препарати.	4			2			2
Тема 20. Лікарські засоби неспецифічної стимулювальної терапії.	4			2			2
Тема 21. Протимікробні та противірусні засоби.	4	2					2
Модульний контроль	2						
Разом	42	2		20			18
Змістовий модуль 4. Лікарські рослини							
Тема 22. Лікарські рослини. Діючі речовини лікарських рослин.	4	2					
Тема 23. Застосування лікарських рослин при хворобах нервової системи.	4			2			
Тема 24. Застосування лікарських рослин при хворобах органів травлення.	4			2			
Тема 25. Застосування лікарських рослин при хворобах органів дихання.	4			2			
Тема 26. Застосування лікарських рослин при хворобах органів кровообігу.	4			2			
Застосування лікарських рослин при хворобах нирок та сечовивідних шляхів. Застосування лікарських рослин при порушенні обмінних процесів (ожиріння, подагра). Застосування лікарських рослин при ендокринних хворобах (цукровий діабет). Застосування лікарських рослин при хворобах суглобів. Застосування лікарських рослин при хворобах шкіри.							10
Модульний контроль	2						

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Разом	22	2		8			10
Змістовий модуль 5. Біологічно активні харчові добавки							
Тема 27. Загальні поняття про біологічно активні харчові добавки. Їх роль в відновленні здоров'я людини.	4	2					
Тема 28. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на імунітет, енергетичний обмін та окислювально-антиоксидантний статус.	4			2			
Тема 29. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції серцево-судинної системи та органів дихання	6			2			
Тема 30. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції органів травлення.	6			2			
Тема 31. Біологічно активні харчові добавки, які регулюють обмінні процеси в кістковій та хрящовій тканинах.	4			2			
Біологічно активні харчові добавки, які впливають на імунітет, енергетичний обмін та окислювально-антиоксидантний статус. Біологічно активні харчові добавки, які впливають переважно на процеси тканинного обміну. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції полових органів. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції сече-видільних органів. Біологічно активні харчові добавки, які регулюють процеси гормонального обміну.							14
Модульний контроль	2						
Разом	26	2		8			14
Усього	150	20		50			70

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна фармакологія. Фармакодинаміка. Фармакокінетика

Лекція 1. Фармакологія та її поняття. Лікарська безпека. Система фармакологічного нагляду в Україні.

Основні питання / ключові слова: Визначення фармакології, фармакологія в системі медичних і біологічних наук; завдання фармакології, розділи фармакології, основні поняття фармакотерапії. Поняття лікарської безпеки, фармакологічний моніторинг, організація фармакологічного нагляду в Україні, державні установи, які здійснюють фармакологічний нагляд в Україні.

Лекція 2. Лікарська речовина. Взаємодія організму й лікарської речовини.

Основні питання / ключові слова: Визначення лікарської речовини; Властивості лікарської речовини: хімічна структура, доза, форма; чинники, що зумовлені організмом, які впливають на взаємодію організму й лікарської речовини; вплив навколишнього середовища на взаємодію організму і лікарської речовини.

Лекція 3. Фармакокінетика. Складові фармакокінетичного процесу.

Основні питання / ключові слова: Визначення фармакокінетики, завдання фармакокінетики; головні поняття та параметри фармакокінетики; перелік складових фармакокінетичного процесу та їх коротка характеристика, шляхи введення лікарської речовини в організм, вивільнення лікарської речовини з лікарської форми.

Лекція 4. Фармакодинаміка та її головні поняття.

Основні питання / ключові слова: Визначення фармакодинаміки, фармакологічний ефект, види дії лікарської речовини, побічна дія лікарських засобів, молекулярні механізми первинної фармакологічної реакції, залежність фармакологічного ефекту від дози та форми лікарської речовини.

Лекція 5. Лікарські засоби. Класифікація. Шляхи отримання лікарських засобів.

Основні питання / ключові слова: Визначення лікарського засобу (препарату), головні властивості лікарських препаратів; класифікація лікарських препаратів за системою АТС (Anatomical Therapeutic Chemical classification system), система одиниць споживання лікарських засобів (встановлені добові дози – Defined Daily Doses, DDD).

Література:

1. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

Лекція 6. Випробування нових лікарських препаратів.

Основні питання / ключові слова: Доклінічні випробування, клінічні випробування, місце плацебо в клінічних випробуваннях, кінцеві крапки в оцінці ефективності фармакологічних засобів.

Література:

1. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

Лекція 7. Загальні підходи до терапії. Особливості лікування з застосуванням лікарських засобів.

Основні питання / ключові слова: Види і принципи лікарської терапії, мета і завдання терапії, підхід до пацієнта і співпраця з пацієнтом і мікрооточенням, загальні підходи до використання лікарських препаратів, фармакотерапія в дзеркалі генетичної унікальності людини.

Література:

1. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

Змістовий модуль 2. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 1.

Практичне заняття 1. Класифікація засобів, що впливають на функцію нервової системи. Засоби, що впливають на функцію центральної нервової системи.

Основні питання / ключові слова: Класифікація засобів, що впливають на нервову систему, засоби, які пригнічують центральну нервову систему, снодійні засоби, протиепілептичні засоби, протипаркінсонічні засоби.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 2. Засоби, що впливають на аферентну ланку периферичної нервової системи.

Основні питання / ключові слова: Поняття аферентної та еферентної іннервації; класифікація засобів, що впливають на аферентну іннервацію; місцевоанестезійні засоби, в'язучі засоби, обволікальні засоби, адсорбувальні засоби, подразливі засоби; патологічні стани та хвороби, при яких застосовуються засоби, що впливають на аферентну іннервацію.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 3. Засоби, що впливають на еферентну ланку периферичної нервової системи (вегетативна нервова система: холінергічні нерви).

Основні питання / ключові слова: Анатомо-фізіологічні особливості еферентної іннервації, парасимпатична ланки вегетативної нервової системи, холінергічні та адренергічні рецептори; засоби, що діють у ділянці закінчень холінергічних нервів (холіноміметики, холіноблокатори).

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 4. Засоби, що впливають на еферентну ланку периферичної нервової системи (вегетативна нервова система: адренергічні нерви).

Основні питання / ключові слова: Симпатична ланка вегетативної нервової системи, адренергічні рецептори; засоби, що діють у ділянці закінчень адренергічних нервів (адреноміметики, адреноблокатори).

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 5. Психотропні засоби.

Основні питання / ключові слова: Класифікація психотропних засобів, нейролептики (антипсихотики), транквілізатори, седативні (заспокійливі) засоби, антидепресанти, психостимулятори, ноотропні засоби, адаптогени, аналептики

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 6. Лікарські засоби, що впливають на функції органів кровообігу. Частина 1.

Основні питання / ключові слова: Головні захворювання органів кровообігу, класифікація лікарських засобів, що впливають на функції органів кровообігу; кардіотонічні засоби, протиаритмічні засоби, гіпохолестеринемічні (протисклеротичні) засоби, засоби, що впливають на мозковий кровообіг.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 7. Лікарські засоби, що впливають на функції органів кровообігу. Частина 2.

Основні питання / ключові слова: Антиангінальні засоби, засоби, які застосовують для лікування інфаркту міокарда, антигіпертензивні засоби.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Змістовий модуль 3. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 2.

Практичне заняття 8. Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання.

Основні питання / ключові слова: Головні захворювання органів дихання, класифікація лікарських засобів, що впливають на функції органів дихання, стимулятори дихання, протикашльові засоби, відхаркувальні засоби, засоби для лікування бронхіальної астми, засоби, які застосовують при набряку легень.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 9. Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Частина 1.

Основні питання / ключові слова: Головні захворювання органів травлення, класифікація лікарських засобів, що впливають на функції органів травлення, засоби, що впливають на апетит, засоби, які застосовують при порушенні секреції шлункового соку, засоби, що впливають на моторику шлунка.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 10. Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Частина 2.

Основні питання / ключові слова: Засоби, які застосовують при порушенні секреції підшлункової залози, гепатотропні засоби, проносні засоби, протипроносні (антидіарейні) засоби.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 11. Лікарські засоби, що впливають на функції нирок та сечовивідних шляхів.

Основні питання / ключові слова: Головні захворювання нирок та сечовивідних шляхів, класифікація лікарських засобів, що впливають на функції нирок та сечовивідних шляхів, сечогінні засоби (діуретики), засоби, що посилюють виведення сечової кислоти і конкрементів.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 12. Препарати гормонів, їх синтетичних аналогів та антагоністів.

Основні питання / ключові слова: Головні захворювання ендокринної системи, класифікація лікарських засобів, що впливають на ендокринну систему, препарати гормонів гіпофіза та гіпоталамічні гормони, що гальмують ріст, препарати, які застосовують при порушенні функції щитоподібної та прищитоподібної залоз, препарати гормонів кіркової речовини надниркових залоз та їх синтетичні аналоги.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 13. Препарати гормонів, їх синтетичних аналогів та антагоністів.

Основні питання / ключові слова: Протидіабетичні засоби, препарати жіночих статевих гормонів, препарати чоловічих статевих гормонів (андрогени), анаболічні стероїди.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 14. Лікарські засоби, що впливають на систему крові.

Основні питання / ключові слова: Класифікація лікарських засобів, що впливають на систему крові; засоби, що стимулюють еритропоез, засоби, що стимулюють лейкопоез, засоби, що впливають на згортання крові.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 15. Анальгетичні, протизапальні та протиалергійні засоби.

Основні питання / ключові слова: Види болю, класифікація анальгетиків, наркотичні анальгетики, ненаркотичні анальгетики; характеристика запалення, стероїдні і нестероїдні протизапальні засоби; характеристика алергійних реакцій, протиалергійні засоби.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.

2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.

3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.

4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.

5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 16. Вітамінні, мінеральні препарати.

Основні питання / ключові слова: Класифікація вітамінів, препарати водорозчинних вітамінів, препарати жиророзчинних вітамінів, полівітамініні препарати, препарати, що містять мінерали (натрій, калій, кальцій, магній).

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Практичне заняття 17. Лікарські засоби неспецифічної стимулювальної терапії. Лікарські засоби, що впливають на систему крові

Основні питання / ключові слова: Класифікація засобів неспецифічної стимулювальної терапії, біогенні стимулятори, ферментні засоби, засоби, що впливають на імунні процеси (імунотропні засоби); головні захворювання крові, класифікація лікарських засобів, що впливають на кров, засоби, що стимулюють еритропоез (протианемічні препарати), лейкопоез та впливають на згортання крові.

Рекомендована література:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.

Лекція 8. Протимікробні та противірусні засоби.

Основні питання / ключові слова: Загальна характеристика протимікробних засобів, класифікація, антисептичні та дезінфекційні засоби неорганічної природи, антисептичні та дезінфекційні засоби органічної природи; хіміотерапевтичні засоби, антибіотики та їх класифікація, сульфаніламідни та їх класифікація, противірусні препарати.

Змістовий модуль 4. Лікарські рослини

Лекція 9. Лікарські рослини. Діючі речовини лікарських рослин.

Основні питання / ключові слова: Поняття про лікарські рослини, хімічний склад лікарських рослин, основні групи діючих речовин лікарських рослин. Фізіологічна дія лікарських засобів рослинного походження.

Практичне заняття 18. Застосування лікарських рослин при хворобах нервової системи.

Основні питання / ключові слова: Лікарські рослини, що діють переважно на нервову систему; лікарські рослини переважно стимулюючої дії; лікарські рослини переважно заспокійливого і знеболюючого дії; лікарські рослини, що діють переважно в області закінчення еферентних нервів, що володіють гангліоблокуючими, курареподібними та спазмолітичними властивостями; фітотерапія невротичних станів.

Рекомендована література:

1. Гарбарець М.О., Западнюк В.Г. Довідник з фітотерапії. Київ: Вища школа, 1982. – 200 с.
2. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Відп. ред. А.М. Гродзінський. – К.: Голов, ред. УРЕ, 1991. – 544 с.
3. Соколов С.Я. Фитотерапия и фитотерапевтика: Руководство для врачей. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 976 с.
4. Рецепты сборов лекарственных растений. Нетрадиционные методы лечения. Под ред. И.С.Чекмана, В.С.Даниленко. – Киев: Освита, РИЦ «Орбіта», 1992. – 224 с.
5. Фитотерапия в комплексном лечении заболеваний внутренних органов / А.А. Крылов, В.А. Марченко, Н.П. Максютин, Ф.И. Мамчур. – К.: Здоровья, 1992. – 240 с.

Практичне заняття 19. Застосування лікарських рослин при хворобах органів травлення.

Основні питання / ключові слова: Лікарські рослини, що містять гіркоти, володіють жовчогінною, в'язучою, закріплюючою та проносною властивостями; фітотерапія гастриту, ентероколіту, холециститу, жовчнокам'яної хвороби, панкреатиту, гепатиту.

Рекомендована література:

1. Гарбарець М.О., Западнюк В.Г. Довідник з фітотерапії. Київ: Вища школа, 1982. – 200 с.
2. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Відп. ред. А.М. Гродзінський. – К.: Голов, ред. УРЕ, 1991. – 544 с.
3. Соколов С.Я. Фитотерапия и фитотерапевтика: Руководство для врачей. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 976 с.
4. Рецепты сборов лекарственных растений. Нетрадиционные методы лечения. Под ред. И.С.Чекмана, В.С.Даниленко. – Киев: Освита, РИЦ «Орбіта», 1992. – 224 с.

5. Фитотерапия в комплексном лечении заболеваний внутренних органов / А.А. Крылов, В.А. Марченко, Н.П. Максютин, Ф.И. Мамчур. – К.: Здоровья, 1992. – 240 с.

Практичне заняття 20. Застосування лікарських рослин при хворобах органів дихання.

Основні питання / ключові слова: Лікарські рослини, що діють переважно на бронхи та легені, володіють відхаркувальними властивостями, протимікробною та противірусною дією при хворобах органів дихання; фітотерапія гострого і хронічного бронхіту, пневмонії, бронхіальної астми, бронхоектатичної хвороби.

Рекомендована література:

1. Гарбарець М.О., Западнюк В.Г. Довідник з фітотерапії. Київ: Вища школа, 1982. – 200 с.

2. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Відп. ред. А.М. Гродзінський. – К.: Голов, ред. УРЕ, 1991. – 544 с.

3. Соколов С.Я. Фитотерапия и фитотерапевтика: Руководство для врачей. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 976 с.

4. Рецепты сборов лекарственных растений. Нетрадиционные методы лечения. Под ред. И.С.Чекмана, В.С.Даниленко. – Киев: Освита, РИЦ «Орбіта», 1992. – 224 с.

5. Фитотерапия в комплексном лечении заболеваний внутренних органов / А.А. Крылов, В.А. Марченко, Н.П. Максютин, Ф.И. Мамчур. – К.: Здоровья, 1992. – 240 с.

Практичне заняття 21. Застосування лікарських рослин при хворобах органів кровообігу.

Основні питання / ключові слова: Лікарські рослини, що діють переважно на серцево-судинну систему; лікарські рослини, що містять серцеві глікозиди, надають переважно гіпотензивну та антиаритмічну дію; фітотерапія гіпертонічної хвороби, атеросклерозу, хронічної ішемічної хвороби серця, серцевої недостатності.

Рекомендована література:

1. Гарбарець М.О., Западнюк В.Г. Довідник з фітотерапії. Київ: Вища школа, 1982. – 200 с.

2. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Відп. ред. А.М. Гродзінський. – К.: Голов, ред. УРЕ, 1991. – 544 с.

3. Соколов С.Я. Фитотерапия и фитотерапевтика: Руководство для врачей. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 976 с.

4. Рецепты сборов лекарственных растений. Нетрадиционные методы лечения. Под ред. И.С.Чекмана, В.С.Даниленко. – Киев: Освита, РИЦ «Орбіта», 1992. – 224 с.

5. Фитотерапия в комплексном лечении заболеваний внутренних органов / А.А. Крылов, В.А. Марченко, Н.П. Максютин, Ф.И. Мамчур. – К.: Здоровья, 1992. – 240 с.

Змістовий модуль 4. Біологічно активні харчові добавки

Лекція 10. Загальні поняття про біологічно активні харчові добавки. Їх роль в відновленні здоров'я людини.

Основні питання / ключові слова: Поняття про біологічно активні харчові добавки, класифікація біологічно активних добавок, характеристика нутріцевтиків, парафармацевтиків і пробіотиків (еубіотиків).

Практичне заняття 22. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на імунітет, енергетичний обмін та окислювально-антиоксидантний статус.

Основні питання / ключові слова: Біологічно активні добавки (БАД) імунокоректори, загальнозміцнюючі БАДи, БАДи, які знижують алергічні реакції; БАДи антиоксиданти.

Рекомендована література:

1. Товарознавство продуктів функціонального призначення : навч. пос. / А.А. Дубіна, Т.М. Летута, М.О. Ямчева та ін. – Х.: ХДУХТ, 2015. – 189 с.

2. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 544 с.

3. Федеральный реестр биологически активных добавок к пище. – Москва, 2000.

4. Регистр БАД - электронный справочник Биологически Активных Добавок. <http://registrbad.ru/>

5. Эрл Минделл. Справочник по витаминам и минеральным веществам. – М.: Издательство: Медицина и питание, 2000. – 432 с.

Практичне заняття 23. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції серцево-судинної системи та органів дихання.

Основні питання / ключові слова: БАД, що сприяють регуляції діяльності серцево-судинної системи, БАД, що сприяють нормалізації ліпідного обміну, БАД, що регулюють периферичний кровообіг, в т.ч. мозковий; БАД, що сприяють регуляції функції органів дихання, БАД з протизапальним ефектом, БАД, що застосовуються при застудних захворюваннях.

Рекомендована література:

1. Товарознавство продуктів функціонального призначення : навч. пос. / А.А. Дубіна, Т.М. Летута, М.О. Ямчева та ін. – Х.: ХДУХТ, 2015. – 189 с.

2. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 544 с.

3. Федеральный реестр биологически активных добавок к пище. – Москва, 2000.

4. Регистр БАД - электронный справочник Биологически Активных Добавок. <http://registrbad.ru/>

5. Эрл Минделл. Справочник по витаминам и минеральным веществам. – М.: Издательство: Медицина и питание, 2000. – 432 с.

Практичне заняття 24. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції органів травлення.

Основні питання / ключові слова: БАД, що поліпшують процеси травлення, гепатопротекторні БАД, жовчогінні БАД, БАД, що підвищують апетит, БАД, що сприяють контролю і зниження ваги, знижують апетит, БАД, що впливають на моторику кишечника і проносної дії; БАД, які сприяють підтримці нормальної мікрофлори кишечника; БАД, застосовувані при запальних і виразкових процесах органів травлення.

Рекомендована література:

1. Товарознавство продуктів функціонального призначення : навч. пос. / А.А. Дубіна, Т.М. Летута, М.О. Ямчева та ін. – Х.: ХДУХТ, 2015. – 189 с.

2. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 544 с.

3. Федеральный реестр биологически активных добавок к пище. – Москва, 2000.

4. Регистр БАД - электронный справочник Биологически Активных Добавок. <http://registrbad.ru/>

5. Эрл Минделл. Справочник по витаминам и минеральным веществам. – М.: Издательство: Медицина и питание, 2000. – 432 с.

Практичне заняття 25. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на процеси тканинного обміну та регулюють обмінні процеси в кістковій та хрящовій тканинах.

Основні питання / ключові слова: БАД, що містять в собі вітаміни та їх аналоги, мінеральні комплекси, незамінні жирні кислоти та амінокислоти; БАД, що регулюють процеси в кістковій і хрящовій тканині.

Рекомендована література:

1. Товарознавство продуктів функціонального призначення : навч. пос. / А.А. Дубіна, Т.М. Летута, М.О. Ямчева та ін. – Х.: ХДУХТ, 2015. – 189 с.

2. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 544 с.

3. Федеральный реестр биологически активных добавок к пище. – Москва, 2000.

4. Регистр БАД - электронный справочник Биологически Активных Добавок. <http://registrbad.ru/>

5. Эрл Минделл. Справочник по витаминам и минеральным веществам. – М.: Издательство: Медицина и питание, 2000. – 432 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7	-	-	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських											
Відвідування практичних занять	1	-	-	7	7	10	10	4	4	4	4
Робота на семінарському занятті											
Робота на практичному занятті	10	-	-	7	70	10	10	4	40	4	40
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)											
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ											
Разом			37		107		51		75		75
Максимальна кількість балів : 345											
Розрахунок коефіцієнта : $3345 / 100 = 3,45$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Загальна фармакологія. Фармакодинаміка. Фармакокінетика (14 год.)		

<p>Фармакологія та її поняття, лікарська безпека, система фармакологічного нагляду в Україні. Лікарська речовина, взаємодія організму й лікарської речовини. Фармакокінетика, складові фармакокінетичного процесу. Фармакодинаміка та її головні поняття. Лікарські засоби, класифікація, шляхи отримання лікарських засобів. Випробування нових лікарських препаратів. Загальні підходи до терапії, особливості лікування з застосуванням лікарських засобів.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 2. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 1. (14 год.)</p>		
<p>Засоби, що впливають на аферентну ланку периферичної нервової системи. Засоби, що впливають на еферентну ланку периферичної нервової системи (вегетативну нервову систему). Психотропні засоби. Лікарські засоби, що впливають на функції органів кровообігу.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 3. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 2. (18 год.)</p>		
<p>Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання. Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Лікарські засоби, що впливають на функції нирок та сечовивідних шляхів. Препарати гормонів, їх синтетичних аналогів та антагоністів. Лікарські засоби, що впливають на систему крові. Анальгетичні, протизапальні та протиалергійні засоби. Вітамінні, мінеральні препарати. Лікарські засоби неспецифічної стимулювальної терапії. Протимікробні та противірусні засоби.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 4. Лікарські рослини (10 год.)</p>		
<p>Застосування лікарських рослин при хворобах нирок та сечовивідних шляхів. Застосування лікарських рослин при порушенні обмінних процесів (ожиріння, подагра). Застосування лікарських рослин при ендокринних хворобах (цукровий діабет). Застосування лікарських рослин при хворобах суглобів. Застосування лікарських рослин при хворобах шкіри.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 5. Біологічно активні харчові добавки (14 год.)</p>		

Біологічно активні харчові добавки, які впливають на імунітет, енергетичний обмін та окислювально-антиоксидантний статус. Біологічно активні харчові добавки, які впливають переважно на процеси тканинного обміну. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції полових органів. Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції сечевидільних органів. Біологічно активні харчові добавки, які регулюють процеси гормонального обміну.	Поточний	5
Всього: 70 годин		25

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9

Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5
--	-----

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.
Не передбачено.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів	Рейтингова шкала
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100	А
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89	В
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81	С
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74	Д
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68	Е
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59	FX
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34	F

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 150 год.: лекції - 20 год., практ. заняття - 50 год., самостійна робота - 70 год., модульн. контроль - 10 год., залік - 2 год.

Модулі	ЗМ 1. Загальна фармакологія. Фармакодинаміка. Фармакокінетика (37 балів)						
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Фармакологія та її поняття. Лікарська безпека. Система фармакологічного нагляду в Україні	Лікарська речовина. Взаємодія організму й лікарської речовини	Фармакокінетика. Складові фармакокінетичного процесу.	Фармакодинаміка та її головні поняття	Лікарські засоби. Класифікація. Шляхи отримання лікарських засобів	Випробування нових лікарських препаратів	Загальні підходи до терапії. Особливості лікування з застосуванням лікарських засобів
Лекції, відвід. (бали)	1	1	1	1	1	1	1
Практичні заняття							
Теми практичних занять							
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)							
Самост. роб, (бали)	5						
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 1 (25 балів)						
Підсум. контроль							

Модулі	ЗМ 2. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 1. (107 балів)						
Лекції							
Теми лекцій							
Лекції, відвід. (бали)							
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7
Теми практичних занять	Класифікація засобів, що впливають на функцію нервової системи. Засоби, що впливають на функцію центральної нервової системи	Засоби, що впливають на аферентну ланку периферичної нервової системи	Засоби, що впливають на аферентну ланку периферичної нервової системи (вегетативну нервову систему – холінергічні нерви)	Засоби, що впливають на аферентну ланку периферичної нервової системи (вегетативну нервову систему – адренергічні нерви)	Психотропні засоби	Лікарські засоби, що впливають на функції органів кровообігу. Частина 1.	Лікарські засоби, що впливають на функції органів кровообігу. Частина 2.
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб, (бали)	5						
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)						
Підсум. контроль							

Модулі	ЗМ 3. Види лікарських засобів та їх дія на організм людини. Частина 2. (51 балів)									
Лекції	8									
Теми лекцій	Протимікробні та противірусні засоби									
Лекції, відвід. (бали)	1									
Практичні заняття	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Теми практичних занять	Лікарські засоби, що впливають на функції органів дихання	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Частина 1	Лікарські засоби, що впливають на функції органів травлення. Частина 2	Лікарські засоби, що впливають на функції нирок та сечовивідних шляхів	Препарати гормонів, їх синтетичних аналогів та антагоністів. Частина 1	Препарати гормонів, їх синтетичних аналогів та антагоністів. Частина 2	Лікарські засоби, що впливають на систему крові	Анальгетичні, протизапальні та протиалергійні засоби	Вітамінні, мінеральні препарати	Лікарські засоби неспецифічної стимулювальної терапії
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб, (бали)	5									
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 3 (25 балів)									
Підсум. контроль										

Модулі	ЗМ 4. Лікарські рослини (75 бали)			
Лекції	9			
Теми лекцій	Лікарські рослини. Діючі речовини лікарських рослин			
Лекції, відвід. (бали)	1			
Практичні заняття	18	19	20	21
Теми практичних занять	Застосування лікарських рослин при хворобах нервової системи	Застосування лікарських рослин при хворобах органів травлення	Застосування лікарських рослин при хворобах органів дихання	Застосування лікарських рослин при хворобах органів кровообігу
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб, (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)			
Підсум. контроль				

Модулі	ЗМ 5. Біологічно активні харчові добавки (74 бали)			
Лекції	10			
Теми лекцій	Загальні поняття про біологічно активні харчові добавки. Їх роль в відновленні здоров'я людини.			
Лекції, відвід. (бали)	1			
Практичні заняття	22	23	24	25
Теми практичних занять	Біологічно активні харчові добавки, які впливають на імунітет, енергетичний обмін та окислювально-антиоксидантний статус	Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції серцево-судинної системи та органів дихання	Біологічно активні харчові добавки, які впливають на функції органів травлення	Біологічно активні харчові добавки, які регулюють обмінні процеси в кістковій та хрящовій тканинах
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб, (бали)	5			
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)			
Підсум. контроль				

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Клінічна фармакологія: підручник / За ред. О.Я. Бабака, О.М. Біловола, І.С. Чекмана. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Медицина, 2010. – 776 с.
2. Клінічна фармакологія : Підручник для студентів і лікарів / [Абдуєва Ф. М., Бичкова О. Ю., Бондаренко І. О. та ін.]; за загальною редакцією М. І. Яблучанського та В. М. Савченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 405 с.
3. Нековаль І.В., Казанюк Т.В. Фармакологія: підручник. – 4-е вид., виправл. – К.: ВСВ «Медицина», 2011. – 520 с.
4. Полушкін П.М. Електронний посібник до вивчення курсу «Основи фармакології та медичної рецептури». – Д.: ДНУ, 2015. – 428 с.
5. Казанюк Т.В., Нековаль І.В. Основи фармакології та загальної рецептури. — К.: Здоров'я, 2007. — 270 с.
6. Лікарські рослини: навч. посібник [для студентів вищ. навч. закл.] / О.О. Аннамухаммедова, А. О. Аннамухаммедов. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2014. – 202 с.
7. Фитотерапия в комплексном лечении заболеваний внутренних органов / А.А. Крылов, В.А. Марченко, Н.П. Максютин, Ф.И. Мамчур. – К.: Здоровья, 1992. – 240 с.
8. Растительные лекарственные средства / Н.П. Максютин, Н.Ф. Комиссаренко, А.П. Прокопенко и др.; под ред. Н.П. Максютин. – К.: Здоровья, 1985. – 280 с.
9. Целебные чаи и оздоровительные сборы: Справочник. Сост. В.И. Роженко. М.: Издательство Оникс, 2007. – 32. с.
10. Гарбарець М.О., Западнюк В.Г. Довідник з фітотерапії. Київ: Вища школа, 1982. – 200 с.
11. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник / Відп. ред. А.М. Гродзінський. – К.: Голов, ред. УРЕ, 1991. – 544 с.
12. Соколов С.Я. Фитотерапия и фитотерапевтика: Руководство для врачей. – М.: Медицинское информационное агентство, 2000. – 976 с.
13. Рецепты сборов лекарственных растений. Нетрадиционные методы лечения. Под ред. И.С.Чекмана, В.С.Даниленко. – Киев: Освита, РИЦ «Орбіта», 1992. – 224 с.
14. Товарознавство продуктів функціонального призначення : навч. пос. / А.А. Дубіна, Т.М. Летуга, М.О. Ямчева та ін. – Х.: ХДУХТ, 2015. – 189 с.
15. Сирохман І. В. Товарознавство харчових продуктів функціонального призначення: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 544 с.
16. Федеральный реестр биологически активных добавок к пище. – Москва, 2000.
17. Регистр БАД - электронный справочник Биологически Активных Добавок. <http://registrbad.ru/>
18. Эрл Минделл. Справочник по витаминам и минеральным веществам. – М.: Издательство: Медицина и питание, 2000. – 432 с.

Додаткова:

1. Наказ МОЗ України “Про організацію подання інформації про побічну дію лікарських засобів” № 51 від 08.02.2001 р.
2. Наказ МОЗ України “Про внесення доповнень у Додаток 3 пункту 5.1 Інструкції про здійснення нагляду за побічними реакціями/діями лікарських засобів” № 52 від 08.02.2001 р.
3. Наказ МОЗ України “Переліку лікарських засобів, дозволених для застосування в Україні, які відпускаються без рецептів з аптек та їх структурних підрозділів” № 360 від 20.10.2005 р.
4. Фармакологія: Підручник Під ред. Чекмана І. С. – К.: Вища шк., 2001. – 598 с.
5. Клінічна фармакологія: підручник / О.М. Біловол, О.Ф. Возіанов, І.К. Латогуз, В.Ф. Москаленко, А.Я. Циганенко; за ред. О.М. Біволола. – К.: Здоров’я, 2005. – Т.1 – 684 с.
6. Державна фармакопея України. — Х.: ППЕГ, 2001; доп. 2004. — 520 с.
7. Дроговоз С.М. Фармакологія в схемах и таблицях. — Х.: ООТД «Здоровье», 2007. — 111 с.
8. Мінареченко В. М., Серета П. І. Ресурсознавство. Лікарські рослини. навчально-методичний посібник. - К.: Фітосойціоцентр, 2004. - 71 с.
9. Кархут В.В. Жива аптека. – К.: Здоров’я, 1992. – 309 с.
10. Мамчур Ф.І. Довідник з фітотерапії. – К.: Здоров’я, 1986. – 280 с.
11. Лікарські рослини і їх застосування / М.С. Харченко, А.М. Карамішев, В.І. Сила, Л.Й. Володарський. – К.: Здоров’я, 1981. – 232 с.
12. Носаль М.А., Носаль І.М. Лікарські рослини і їх способи застосування в народі. – К.: Здоров’я, 1964. – 297 с.
13. Лисенюк, В. П. Основи рефлексотерапії, фітотерапії та гомеопатії : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закладів IV рівнів акредитації / В. П. Лисенюк. - Київ : Медицина, 2010. - 422 с.

9. Додаткові ресурси

<http://registrbad.ru/> – Регистр БАД - электронный справочник Биологически Активных Добавок